

BIBEL EN OG VERDEN

2 | 2026

4 ÅR MED KRIG I UKRAINE

Behovet for bibler og
traumehjælp er større
end nogensinde

BIBELSELSKABET

Frederiksborggade 50
1360 København K
Tlf. 33 12 78 35

bibelselskabet@bibelselskabet.dk
bibelselskabet.dk

ANSV. UDGIVER

Johannes Baun

REDAKTØR

Nanna Endahl Jørgensen

LAYOUT: Ribergård Munk

TRYK: Nofoprint - Helsingør

FORSIDEFOTO

Rune Clausen

Bibelen og Verden udsendes
fire gange årligt til alle, der ønsker
information om bibelarbejdet.

GAVER TIL BIBELARBEJDET

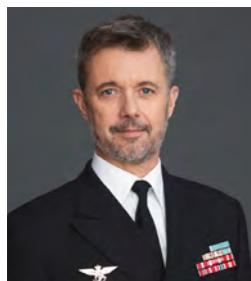
Reg.nr.: 3001
Kontonr.: 9 00 04 88
Giro: 9 00 04 88
MobilePay: 62903

SPØRGSMÅL OM DONATIONER

indsamling@bibelselskabet.dk

Bibelselskabet arbejder for at
oversætte og formidle Bibelen.

Bibelselskabet modtager ingen
offentlig driftsstøtte og er derfor
afhængig af indsamlede midler og
salgsindtægter.

Bibelselskabets protektor er
H.M. Kong Frederik X.

GENERALSEKRETÆREN HAR ORDET

Lyset i Ukraine

Hvorfor er der så meget ondt i verden, når Gud er god? Sådan spørger mange, og det har mennesker altid gjort. I kristendommens historie har teodicé-problemet, som det kaldes, optaget teologer siden de første århundreder. Men længe før dem sloges blandt andre kong David med spørgsmålet. Man skal da heller ikke læse ret meget i Salmernes Bog for at møde det.

Men lige så alvorligt og vanskeligt spørgsmålet om ondskaben i verden er, uanset om det er en filosofisk problemstilling eller et dybt personligt anliggende, lige så vigtigt er det at stille et helt andet spørgsmål: Hvorfor er der så meget godt i verden?

Det gode kan have mange skikkelser. Nogle gange er det oplevelsen af skaberværket, der kalder fornemmelsen af en grundlæggende godhed frem. Andre gange er det naboens hjælpende hånd, den venlige fremmede, man falder i snak med, et varmt knus eller noget helt fjerde, der får os til at tænke over spørgsmålet: Hvorfor er der så meget godt i verden? Selv i krigens mørke kan spørgsmålet være relevant. For også dér møder mennesker overraskende godhed, forbløffende varme og selvopofrende kærlighed. Spørg bare i Ukraine. Her er man nu på femte år under angreb fra en voldsom fjende, og det kan få enhver til at overveje, hvorfor der er så meget ondt i verden.

Men det er også på femte år, at ukrainerne oplever de små tings lys: Hjælpen til at få hverdagen til at hænge sammen. Mødet med de sørgende og fortvivlede. Et trøstende ord. Eller det trøstende ord, når det er Bibelen, det handler om. Alt sammen noget, der bringer lyset med sig.

Hverdagshjælpen, sjælesorgen og Bibelen går hånd i hånd, når Bibelselskabet i Ukraine tjener deres land på måder, jeg kun kan betegne som heroiske. Vi får lov at følge med fra sidelinjen, og mens jeg stadig kan slås med spørgsmålet om ondskaben i verden, ikke mindst i Ukraine, glædes jeg dybt over at se, hvordan lyset skinner netop dér.

I disse år sker det blandt andet gennem bibelselskabets arbejde. Mennesker møder hjælp, trøst, tro og kærlighed, mens de undrer sig over, at der findes så meget godt midt i al ondskaben. Men det er der en forklaring på.

I Johannesevangeliet står der, at ”lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke”. Lyset finder altid vej. Selv i det dybeste mørke.

”

Mens jeg stadig kan
slås med spørgsmålet
om ondskaben i verden,
ikke mindst i Ukraine,
glædes jeg dybt over at
se, hvordan lyset skinner
netop dér.

Johannes Baun

INDHOLD

Foto: Bibelselskabet i Ukraine.

TEMA: BIBELSELSKABET I UKRAINE

Krigen i Ukraine har nu varet i flere år, og behovene er fortsat store. I dette nummer af *Bibelen og Verden* møder vi mennesker midt i krigens virkelighed, som finder håb og styrke gennem Bibelen. Gennem reportager fra kollegaer, der har besøgt det vestlige Ukraine, kommer vi tæt på Bibelselskabets arbejde med traume-hjælp og bibeluddeling, blandt andet til soldater ved fronten. Et arbejde, du kan være med til at støtte.

SIDE 4-5

På trods af sit dårlige helbred rejser den 75-årige præst Vasyl til fronten med bibler og sjælesorg.

SIDE 6-7

Anatoliy Raychynets deler bibler ud nær fronten og på hospitaler. Mange soldater har aldrig haft en bibel før, og behovet er stadig stort.

SIDE 10-11

Da hendes bror forsvandt i krigen, mistede Maria hukommelsen. I dag er hun en del af traumearbejdet og hjælper andre i sorg.

Trods svigtende helbred og store personlige tab rejser den 75-årige præst, Vasyl Lutsyshun, stadig til fronten med bibler, bøn og traumehjælp.

Af Bjørn Håkon Hovde, oversat og bearbejdet af Nanna Endahl Jørgensen
Kort før Ruslands fuldskala-invasion i 2022 mistede Vasyl Lutsyshun sin hustru til covid. Samme dag, som hun blev begravet, blev hans barnebarn sendt til fronten i Luhansk-regionen i det østlige Ukraine. Kort efter gik også hans datter ind i militæret.

For den 75-årige Vasyl Lutsyshun er krigen derfor ikke noget fjernt. Den har ramt hans egen familie hårdt. Til daglig er han præst i den ortodokse kirke i Lviv i den vestlige del af Ukraine og fungerende bestyrelsesformand for landets bibelselskab.

"Sygdommen tog hendes mor, og krigen har på mange måder taget hendes søn," siger han om sin datter, der tidligere arbejdede som tv-journalist. Men da krigen kom, ændrede livet retning.

For Vasyl Lutsyshun er det blevet smerteligt tydeligt, hvad krig gør ved et menneske.

"Ingen kommer hjem fra krigen med et helt sind. Et menneske kan se uskadt ud udenpå, men indeni bærer det på tunge psykiske sår," siger han.

Hans barnebarn er foreløbig blevet skånet for de værste fysiske skader. Men han har oplevet hårde kampe og mistet nære kammerater. En af hans soldaterkammerater blev skudt og dræbt, mens han stod lige ved siden af ham.

"Blod kan vaskes af ansigtet og uniformen. Men chokket og traumerne bliver siddende," siger Vasyl Lutsyshun.

Alligevel ser bedstefaren også noget andet: en tro, der bærer:

"Mit barnebarn har haft en dyb tro siden barndommen. Måske er det den tro, der har reddet hans liv."

Troen bærer i mørket

For Vasyl Lutsyshun er Bibelen ikke teori. Ved fronten bliver Guds ord for mange en livline.

I krigenes første måneder håbede mange, at det hele snart ville være forbi. Sådan er det ikke længere.

"Vi beder om styrke til at holde ud. Vi har mistet drømmen om, at krigen snart er ovre. Derfor må vi lære at leve i den virkelighed, vi står i nu. Og kun Gud kan give os kræfterne," siger han.

Krigen tømmer ikke bare frontlinjen. Den tømmer også familier, lokalsamfund og kirker. Unge mænd bliver dræbt, såret eller sendt bort. Tilbage står kvinder, børn og ældre og forsøger at holde hverdagen sammen.

"Vi er i fare for at blive et samfund af enker og forældreløse," siger Vasyl Lutsyshun.

Fotos: Oleg Sirotkin.

Håbet finder vi i Guds ord

Vasyl Lutsyshun rejser jævnligt til fronten. Midt i krigen – efter at have mistet sin hustru og set sin familie blive ramt af krigen – holder han fast i troen.

Når trygheden forsvinder, og fremtidshåbet slår revner, vokser behovet for trøst. Og for Vasyl Lutsyshun findes den stærkeste trøst i Bibelen.

"Som bibelselskab er det vores opgave at række Guds ord til mennesker. At minde dem om troen på, at intet er umuligt for Gud," siger han.

Derfor rejser Vasyl Lutsyshun stadig østpå sammen med kolleger fra Bibelselskabet. De møder soldater, deler bibler ud, beder med dem og lytter til dem.

"De unge mænd ved fronten er ikke superhelte. De er helt almindelige mennesker. Men så længe de kæmper for vores land, er der håb," siger han.

Bibler og nærvær ved fronten

Vasyl Lutsyshun fortæller, at det ofte er de enkle bibeludgaver, der når længst.

"Vi oplever tit, at børnebiblerne er meget populære. De er lettere at gå til for mennesker, som ikke er vant til at læse bibelske tekster, og de er enkle og pædagogiske med illustrationer," fortæller han.

På rejserne møder de også soldater i dyb krise. Nogle stiller de sværeste spørgsmål: Hvor var Gud, da det onde ramte?

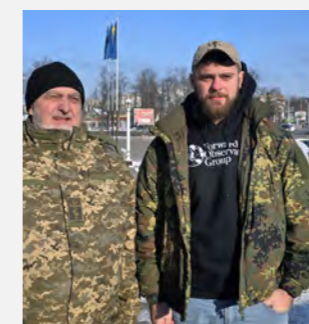
Vasyl Lutsyshun kender ikke altid svaret.

"Den slags spørgsmål kan vi ikke altid besvare. Men vi kan være til stede. Vi kan bede, og vi kan lytte," siger han.

Netop dét nærvær er blevet en vigtig del af Bibelselskabets arbejde i et land, hvor millioner lever med sorg, frygt og traumer.

Rejserne til fronten er hårde for den 75-årige præst. Men de giver ham også noget tilbage:

"Fysisk bliver jeg træt. Men åndeligt vender jeg hjem med ny kraft."

▲ Vasyl Lutsyshun med sit barnebarn Mark, der er kaptajn i specialstyrkerne ved fronten.

Vasyl Lutsyshun er ikke i tvivl om, at behovet vil være der længe endnu. Soldater, veteraner og familier har ikke kun brug for praktisk hjælp, men også for sjælesorg, bibler og mennesker, der bliver ved med at stå sammen med dem.

Og derfor må arbejdet fortsætte.

”

Vi har mistet drømmen om, at krigen snart er ovre. Det eneste, vi kan gøre nu, er at holde fast i håbet og stole på Gud. Når alt omkring os bryder sammen, er det troen, der bærer os videre.

VASYL LUTSYSHUN

Mødet med en soldat i krise

På rejserne til fronten møder Vasyl Lutsyshun også soldater i dyb krise. Han fortæller om et møde med en soldat, der var på vej til at forlade sin post. Manden var aggressiv og psykisk ude af balance.

"Vi prøvede ikke at diskutere med ham. Vi ville forstå ham, følge hans tanker og møde ham med ro og tillid," fortæller han.

Lidt efter lidt faldt manden til ro. Til sidst bad de sammen.

"Under bønningen blev han roligere, som et andet menneske."

Da de senere vendte tilbage, fortalte kommandanten, at manden stadig ikke var helt rask, men at forandringen var enorm.

"Guds ord og bøn gør noget ved mennesker, som man ikke kan opnå på andre måder," siger Vasyl Lutsyshun.

Bibelen er højt værdsat ved fronten

Fire år efter Ruslands fuldskala-invasion af Ukraine bliver Anatolij Raychynets stadig slået af, hvor meget soldater ved fronten længes efter Bibelen.

Af Kari Fure, oversat og bearbejdet af Nanna Endahl Jørgensen

Fire år inde i krigen bliver Anatolij Raychynets stadig ramt af det samme syn: soldater ved fronten, som tager imod en bibel, som var det noget af det mest værdifulde, de kunne få i hænderne.

Anatolij Raychynets er præst og vicegeneralsekretær i Bibelselskabet i Ukraine. Når organisationens minibus bliver pakket med bibler og sendt mod frontlinjen i det østlige Ukraine, oplever han det næsten som et mirakel.

"Det gør stadig indtryk på mig, hvor meget Bibelen betyder. Ikke kun for fordrevne familier, men også for soldater ved fronten. De tager imod den med en alvor og en taknemmelighed, som er svær at beskrive. Jeg kan ikke helt forklare det, men jeg møder det igen og igen," siger han.

For medarbejderne i Bibelselskabet er ordene om, at lyset skinner i mørket, ikke blevet mindre virkelige med krigen. Tværtimod. Midt i ødelæggelserne oplever de, at Guds ord bliver modtaget som trost, håb og styrke.

Anatolij Raychynets har set det før. Allerede i 2014, da prorussiske grupper tog kontrol over Krim, Donetsk og Luhansk, begyndte Bibelselskabet at dele bibler ud nær fronten.

"Situationen var overvældende. Soldaterne havde et desperat behov for at høre noget, der kunne give håb," husker Anatolij Raychynets.

Han tror, det var derfor, så mange allerede dengang tog imod både bibler og forbøn med åbenhed.

For mange er det deres første bibel

I dag står Bibelselskabet i Ukraine for en omfattende uddeling af Bibelen og Det Nye Testamente nær frontlinjen. Anatolij Raychynets har selv delt tusindvis af bibler ud. Hver gang spørger han, om den, han står overfor, ønsker at modtage en bibel. Næsten alle svarer ja.

Det, der især har gjort indtryk på ham, er, hvor mange der ikke allerede har en:

"Det, der rammer mig, er, at et overvældende flertal, tæt på 90 procent, fortæller, at de ikke har en bibel derhjemme. Det er en helt særlig situation at møde så mange mennesker, som indtil nu ikke har haft Bibelen tilgængelig i deres liv," fortæller Anatolij Raychynets.

”

Da jeg for nylig besøgte fronten, mødte jeg en operationsleder. Han sagde: 'Jeg er træt af at bede. Når vi sender en gruppe på ti mand ud, ved jeg, at kun to kommer tilbage. Men soldaterne beder os om at bede for dem, og derfor fortsætter jeg.'

ANATOLIY RAYCHYNETS

Han anslår, at omkring 40 procent af dem, han møder, i det mindste har hørt om Bibelen. Nogle husker, at deres mor eller bedstemor læste højt for dem som børn. De minder kan vækkes til live igen i mødet med en bibel ved fronten.

Når soldaterne får øje på de børnebibler, Bibelselskabet også har med, tænker mange på deres egne børn og børnebørn. For nogle bliver Bibelen noget, de tager imod til sig selv. For andre bliver den noget, de længes efter at give videre.

Når kirken må komme til soldaterne

Ud over sit arbejde i Bibelselskabet er Anatolij Raychynets frivillig feltpræst.

"Når soldaterne ikke kan komme til kirken, må kirken komme til dem," siger han.

Nogle gange besøger han soldater tæt på fronten. Andre gange møder han dem på hospitaler eller i de centre, hvor sårede soldater får den første behandling.

Her taler han og de andre feltpræster med soldaterne, læser fra Bibelen, beder med dem og holder nadver med dem.

Anatolij Raychynets fortæller, at besøgene på hospita-

Fotos: Oleg Sirotkin

▲ Præst og assisterende generalsekretær i Bibelselskabet i Ukraine, Anatolij Raychynets, deler bibler ud til soldater nær fronten. Midt i krigens mørke oplever mange soldater, at Guds ord bringer håb, trost og nyt mod.

BIBELSELSKABET I UKRAINE DELER FORTSAT BIBLER UD TIL SOLDATER, SÅREDE OG FAMILIER TÆT PÅ FRONTEN. FOR MANGE BLIVER DET DERES FØRSTE MØDE MED GUDS ORD – OG EN KILDE TIL HÅB MIDT I KRIGEN.

Giv dit bidrag på MobilePay: 62903 eller via bankoverførsel 3001 9000488, mrk. 'Bibler til Ukraine'.

lerne er noget af det hårdeste ved hans arbejde. Når han går ind, har han altid en lille bibel i lommen. Han beskriver den næsten som et førstehjælpskit fyldt med levende ord.

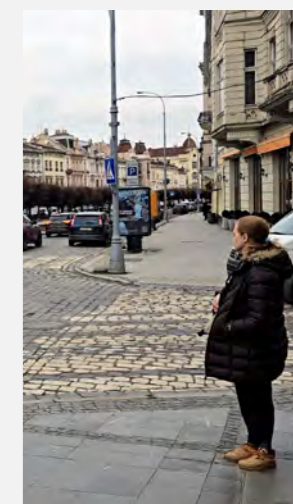
Han ved aldrig, hvad der venter ham. Kun, at han vil møde mennesker med voldsomme sår, stærke smerter og historier, som er svære at bære. Nogle er vrede. Nogle er ved at miste håbet. Nogle ved, at de er tæt på at dø.

I de øjeblikke griber han om Bibelen i lommen og beder stille: "Gud, jeg er bare et menneske. Jeg tror, men hjælp mig, når tvivlen tager over."

"Jeg oplever, at Gud på overnaturlig vis giver mig de ord, jeg har brug for i de svære situationer," siger han.

Når han taler med andre feltpræster, genkender de oplevelsen. Midt i krigens brutalitet fortæller de om et heligt nærvær, som ikke kan forklares, men som bærer dem gennem mødet med de sårede.

Behovet for bibler er stadig umætteligt. Ved fronten, på hospitalerne og blandt familier, der lever med frygt og savn, bliver Guds ord ved med at række lys ind i mørket. Derfor er arbejdet langt fra slut.

Fotos: Oleg Sirotkin

Hver morgen klokken 9 står Ukraine stille

Over hele landet sænker stilheden sig. På gader og veje, på arbejdspladser, i skoler og hjem standser mennesker op. Bilerne holder stille, og havariblinket tændes.

I ét minut træder alt andet i baggrunden. Sorgen, savnet og minderne får plads.

Mindeminuttet blev indført i marts 2022 og er siden blevet en fast del af hverdagen i Ukraine. Det er et minut til minde om de døde - soldater, frivillige, sundhedsarbejdere og civile. Et minut for dem, der ikke længere er her.

I byer som Lviv og Kyiv sker det hver dag på samme tidspunkt. Den samme stilhed. Det samme løfte: at de døde ikke skal glemmes. Et helt folk standser op i respekt.

▲ Ved Lychakiv-kirkegården i Lviv i den vestlige del af Ukraine ligger gravene for mange af de soldater, der er faldet i krigen. Stedet vidner om krigens fortsatte omkostninger og bliver stadig udvidet. Børn, enker og andre efterladte kommer hertil for at passe gravene og holde mindet om de døde levende.

Hun mistede hukommelsen, da broren forsvandt

En samtalegruppe i kirken blev en livline, da Maria Bilousovas bror forsvandt i krigen. Nu brænder hun for, at andre skal få den samme hjælp, som hun selv fik.

Af Kari Fure, oversat og bearbejdet af Nanna Endahl Jørgensen

Da Maria Bilousovas bror forsvandt i krigen, mistede hun ikke kun ham. Hun mistede også næsten alle minderne om ham.

I dag er hun en del af Bibelselskabet i Ukraines traumearbejde og underviser i sorg på en lejr for enker efter faldne soldater og deres børn i landsbyen Poljana i det vestlige Ukraine. Her hjælper hun andre med at sætte ord på den smerte, hun selv kender alt for godt.

Tre måneder efter, at hendes bror blev sendt i krig, blev han meldt savnet i kamp.

"Jeg kan stadig høre min mors skrig, da hun fik besked. 'Dima, Dima!' råbte hun. Det var det eneste, hun kunne sige. Det knuste os," siger Maria Bilousova stille.

Maria er familiens yngste. Hendes bror var fem år ældre end hende. Mere end to år efter, at han blev meldt savnet, sørger hun ikke kun over tabet af ham, men også over noget andet: Næsten alle minderne om ham forsvandt.

"Jeg har lært, at sådan et hukommelsestab kan ske, når man oplever et stort traume. Man glemmer, fordi det gør for ondt at huske," siger hun.

I lang tid havde hun kun to minder fra deres fælles opvækst. Det ene var, at familien gik hjem fra kirke. Det andet var fra hendes 11-års fødselsdag, hvor hendes bror gav hende bananer og slik, som han havde købt for sine egne penge.

Sorgens tre faser

På lejren i Poljana underviser Maria mødrene i sorgens vej.

"Sorgens vej ser forskellig ud for alle, der må gå den. Men der er alligevel tre faser, som alle skal igennem," siger hun.

Den første fase er ofte præget af vrede og fornægtelse. Den anden af håbløshed. Den tredje er begyndelsen på noget nyt.

"Jeg reagerede med vrede, da min bror forsvandt. I begyndelsen var det umuligt at acceptere, at han var væk," fortæller Maria Bilousova.

Hun beskriver den første tid som kaotisk og smertefuld. Familien svingede mellem håb og fortvivlelse.

"Måske har nogle af jer oplevet noget lignende?" spørger hun kvinderne.

Flere nikker.

"Jeg var vred på min mand, fordi han havde forladt os ved at dø. Hvordan kunne han? Hvem skulle beskytte os, når han var væk?" siger en af kvinderne.

Maria fortsætter:

"Den anden fase, hvor alt føles håbløst, er på mange måder den værste."

Nogle måneder efter brorens forsvinden blev vreden mindre. I stedet følte hun sig tom og hjælpeløs.

"Hvad med jer? Har I også haft det sådan?" spørger hun. Mødrene ser tøvende på hinanden, før en af dem tager ordet.

"Man mærker næsten ikke, hvad der sker med en. Det er, som om man ikke rigtig er her," siger hun.

En anden fortæller, at hun mistede al drivkraft.

Flere deler lignende erfaringer. Historierne viser, hvor tung den anden fase kan være.

"Man kan føle, at man er på vej fremad, men så sker der noget, som sender en direkte tilbage. Det kan være små ting, der vækker minder. En parfume. En lyd. Noget, den døde holdt af," siger Maria Bilousova.

Da minderne begyndte at vende tilbage

Maria forsøger også at vise kvinderne, at sorgen ikke er enden på alt:

"Selv om tabet er stort, er det muligt at begynde på ny. Man kan finde ny mening og leve et helt liv, selv om man aldrig glemmer. Det er dét, den tredje fase handler om: at gå videre."

Selv fik hun hjælp, da hun kom med i en samtalegruppe i en lokal kirke. Gruppen var for søskende til savnede soldater.

"I gruppen sad mennesker, som forstod smerten. Det gjorde en forskel. De vidste, hvad det vil sige at leve med uvisheden," fortæller Maria Bilousova.

Langsomt voksede ønsket om at give hjælpen videre. Maria vidste, hvordan et tab kan knuse en familie, og hun ønskede, at andre skulle få den samme hjælp, som hun selv havde fået. Derfor meldte hun sig som frivillig i Bibelselskabets traumearbejde.

Kort før hun rejste til lejren i Poljana, skete der noget uventet. Hun ledte en kunstterapi gruppe for kvinder, da en af deltagerne sagde:

"Jeg kan bedst lide at tegne ud fra andres billeder."

Pludselig kom et nyt minde tilbage om hendes bror.

"Den sidste måned har jeg husket mere end i hele det sidste år. Men jeg kan stadig ikke huske en eneste af hans fødselsdage. Snart ville han være fyldt 36," siger Maria Bilousova.

Hun håber, at hukommelsen nu er ved at finde vej tilbage.

”

Sorgens vej ser forskellig ud for alle, der må gå den. Men der er alligevel tre faser, som alle skal igennem," siger hun. Den første fase er ofte præget af vrede og fornægtelse. Den anden af håbløshed. Den tredje er begyndelsen på noget nyt.

MARIA BILOUSOVA

MED STØTTE FRA DANSKE GIVERE KAN BIBELSELSKABET I UKRAINE FORTSÆTTE TRAUMEARBEJDET BLANDT FAMILIER, DER LEVER MED SORG, TAB OG UVISHED.

Giv dit bidrag på MobilePay: 62903 eller via bankoverførsel 3001 9000488, mrk. 'Traumehjælp'.

Fotos: Oleg Sirotkin.

Når mennesker finder håb i håbløsheden

I kælderen under Bibelselskabets kontorer i Lviv mødes fordrevne, enker, børn, unge og familier, der har mistet i krigen. Her bliver tro, fællesskab og professionel hjælp flettet sammen.

Af Bjørn Håkon Hovde, oversat og bearbejdet af Nanna Endahl Jørgensen

I et lille kælderlokale under Bibelselskabets kontorer i Lviv i det vestlige Ukraine samles mennesker, der er mærket af krigen. Her mødes fordrevne, enker, børn, unge og familier til faldne soldater for at tale, lytte og finde fodfæste i en hverdag, der er blevet slået i stykker.

Traumearbejdet foregår i Bibelselskabets lokaler og er blevet en vigtig del af Bibelselskabets samlede indsats i området. Yana Reznikova leder arbejdet i det vestlige Ukraine.

"Mange af dem, der kommer her, har mistet næsten alt. Her får de et sted, hvor de kan dele det, de bærer på, og mærke, at de ikke står alene," siger Yana Reznikova.

Her foregår et arbejde, som for mange er blevet livsvigtigt. For nogle er det første gang, de møder et sted, hvor der både er plads til deres smerte, deres tro og deres historie.

Lokalerne er små og enkle, men de bliver brugt fuldt ud. Bordene flyttes rundt alt efter, om der skal være seminar, samtalegruppe eller undervisning. Nogle dage handler det om psykisk sundhed. Andre dage samles teenagere, unge voksne, fordrevne eller børn, som har mistet en forælder.

"Programmet er tæt, og behovet er stort. Der kommer hele tiden nye mennesker til," fortæller hun.

Et kald midt i krigen

Før Ruslands fuldskalainvasion arbejdede Yana Reznikova som lærer og stod i spidsen for frivilligt arbejde for børn med funktionsnedsættelser. Da krigen kom, flygtede hun selv til Polen med sine børn. Her lærte hun Bibelselskabets traumearbejde at kende.

"Jeg indså, at mit eget arbejde ikke i tilstrækkelig grad havde givet plads til Guds ord," siger hun og fortsætter: "Men hos Bibelselskabet kunne jeg lade Gud få en tydelig plads i arbejdet med at genopbygge mennesker, der har oplevet tab, traumer, skader og sorg."

For Yana Reznikova blev arbejdet mere end et nyt job. Det blev et kald:

"Jeg oplevede, at Gud sagde til mig: Det her er din opgave."

Sammen med hende arbejder Victoria Mayboroda, som også selv bærer på krigens erfaringer. I de første dage efter invasionen flygtede hun fra byerne Hostomel og Irpin nær Kyiv, som hurtigt blev ramt af nogle af krigens hårdeste angreb.

"Vi rejste næsten med det samme," fortæller hun. "En time efter, at vi var kørt, rullede kampvognene ind i vores gade."

Hun fortæller om naboer, der blev dræbt og tortureret, om et hjem, der blev beskadiget, og om flugten mod det vestlige Ukraine.

"Fra krigens første dage vidste jeg, at jeg måtte gøre mere," siger hun. "Jeg ville ikke kun være lærer eller psy-

kolog. Jeg ville være terapeut og hjælpe mennesker."

"Mange mennesker lider. Jeg forstår deres smerte, fordi jeg har min egen historie. Derfor vidste jeg, at jeg måtte gøre noget."

Hjælp til dem, der ikke selv beder om den

Arbejdet i Lviv er ikke kun for dem, der selv opsøger hjælp.

"Vi arbejder også opsøgende, fordi mange af dem, der har mest brug for hjælp, aldrig selv ville gå til en psykolog eller række ud efter støtte," siger Yana Reznikova.

Derfor tager teamet ud til kirker, skoler, bosteder for flygtninge og fordrevne og andre institutioner. Men samtalegrupperne er stadig kernen i arbejdet.

"Fællesskabsgrupperne er hjertet i det, vi gør," siger Yana Reznikova.

Efter møderne fortæller nogle deltagere, at de igen kan ane håb. Andre siger, at de begynder at se mening i livet på ny.

Victoria Mayboroda nikker.

"Som terapeut begynder alt med, at du lytter," siger hun. "Du skal lytte, før du taler."

Hun understreger, at der ikke findes én fast metode, der passer til alle.

"Hvert menneske er unikt."

Bibelen ligger på bordet

I kælderen under Bibelselskabet er Bibelen ikke bare en ramme om arbejdet. Den er en aktiv del af det.

"Vi bruger Bibelen meget i vores traumegrupper," siger Yana Reznikova.

”

Da krigen kom, forstod jeg, at jeg måtte gøre noget for andre. Jeg kunne ikke stå ved fronten, men jeg kunne hjælpe mennesker, der bærer på frygt, tab og traumer. Jeg kender selv smerten. Derfor vil jeg bruge det, jeg har lært, til at lytte, støtte og hjælpe mennesker videre. Når nogen opdager, at de ikke er alene, begynder håbet langsomt at vokse igen.

VICTORIA MAYBORODA

▲ Victoria Mayboroda (tv.) og Yana Reznikova er nøglepersoner i Bibelselskabets traumearbejde i Lviv.

Biblerne ligger på bordene under samlingerne. Nogle får en udgave med stor skrift. Andre får en bibel med hjem, når et seminar eller et gruppeforløb er slut.

"Vores samarbejde med Bibelselskabet er helt afgørende for, at arbejdet kan lykkes," siger hun.

Behovet vokser

Samtalerummet i Lviv er åbent, fordi Bibelselskabet i Ukraine prioriterer arbejdet og er med til at finansiere det. Det foregår i Bibelselskabets lokaler, med Bibelselskabets bibler og inden for Bibelselskabets rammer.

"Men vi drømmer om større lokaler," siger Yana Reznikova med et smil.

Rummet er lille, og behovet vokser. Krigen skaber hele tiden nye traumer. Stadig flere har brug for nogen at tale med, nogen der lytter, og et sted, hvor tro og professionel hjælp kan mødes.

Victoria Mayboroda siger det enkelt:

"Jeg måtte først gøre noget for mig selv. Nu vil jeg også hjælpe andre."

Men arbejdet bæres ikke af kald alene. Det kræver også støtte.

TAK FOR HJÆLPEN TIL UKRAINE!

Mere end 400.000 kroner. Så meget donerede Bibelselskabets støtter ind til generatorer og varme i Ukraine i vinter. En hjælp, der kom på det helt rigtige tidspunkt.

Denne vinter var en af de hårdeste i Ukraine under hele krigen. Gentagne angreb på energisystemet efterlod mange i kulde og mørke.

Takket være Bibelselskabets støtter blev der samlet over 400.000 kroner ind til generatorer og radiatorer, så arbejdet med bibelsk traumehjælp kunne fortsætte.

Victoria Raychynets, der leder traumearbejdet i Ukraine, siger:

"Der var kulde, strømsvigt, eksplosioner og konstante angreb. Folk var trætte og pressede. Men med jeres hjælp kunne vi holde arbejdet i gang.

Fotos: Bibelselskabet i Ukraine

Jeres gave varmede på mere end én måde. Den gav os mulighed for at fortsætte arbejdet – og mindede os om, at vi ikke står alene.

Victoria Raychynets

Mød Victoria på SommerOase

Til sommer kan du møde Victoria på SommerOase, en kristen sommerfestival med foredrag, musik, fællesskab og aktiviteter for både børn og voksne. Her er Bibelselskabet indsamlingspartner, og der samles ind til lejre i Ukraine for familier, børn og enker med fokus på traumehjælp, fællesskab og håb.

Scan QR-koden og læs mere om program, datoer og årets indsamling.

SOMMEROASE

11. – 18. JULI 2026
BYGHOLM LANDBRUGSSKOLE, HORSSENS

SAT-7

Når ingen andre kan nå ind, sender SAT-7 håb til Iran

Mens krig, censur og nedlukninger isolerer mennesker i Iran, fortsætter SAT-7 med at sende kristne tv-programmer ind i landet.

Af Nanna Endahl Jørgensen

Siden 8. januar 2026, hvor myndighederne i Iran lukkede for internet og andre kommunikationslinjer, har millioner af iranere i lange perioder været næsten afskåret fra omverdenen. Men via satellit har SAT-7's persisksprogede kanal stadig kunnet nå ind til seerne i landet.

"For mange er satellit ikke bare en teknisk løsning. Det er en livline," siger Reza Jafari, der leder multimediearbejdet hos SAT-7 PARS.

I mere end 20 år har SAT-7 sendt kristne programmer til persisktalende seere. I dag er det arbejde vigtigere end nogensinde, fortæller han. Når internet og telefoni bryder sammen, bliver satellitten den kanal, myndighederne ikke fuldt ud kan lukke ned.

Reza Jafari beskriver en befolkning, der er slidt af årtiers undertrykkelse, økonomisk krise, frygt og krig. Mange længes stadig efter frihed og et bedre liv, men håbet er under pres. Samtidig lægger den økonomiske krise endnu et lag af angst oven på en befolkning, der i forvejen er udmattet.

Åndelig modstandskraft

I den situation er bøn, sang og Guds ord ikke bare programindhold, siger Reza Jafari. Det er noget, der hjælper mennesker med at holde fast. Husmenigheder mødes stadig i Iran, men sjældnere og med færre deltagere end før. Derfor bliver SAT-7 for nogle seere en af de få tilbageværende forbindelser til kristent fællesskab.

SAT-7 kan ikke give mennesker fysisk sikkerhed. Men kanalen kan give noget andet, siger Reza Jafari:

"Det, vi kan give, er åndelig og følelsesmæssig modstandskraft."

Reza Jafari er selv fra Iran, har familie i landet og arbejder i dag fra Cypren sammen med sine kollegaer på SAT-7 PARS. I en periode, hvor internet og andre kommunikationslinjer i Iran var stærkt begrænsede, havde han i næsten to uger ingen kontakt med sin ældre mor i landet.

Midt i uvisheden lyttede han til et af SAT-7's egne bønsprogrammer.

"Først oplevede jeg en overvældende frygt. Men efter kort tid mærkede jeg en dyb og uventet ro," fortæller han. Vidnesbyrd fra seere

SAT-7 modtager stadig beskeder fra seere i Iran, når det lykkes dem at komme igennem. En kvinde ved navn Fereshteh skrev: "I denne tid, hvor vi ikke havde internet, var det kun jeres kanal, der gav mig styrke."

En anden kvinde, Madona, beskrev, hvordan livet i Iran er blevet så tungt, at "kun Gud kan hjælpe", og takkede

SAT-7 for bøn og opmuntring midt i presset.

Også i Libanon mærker SAT-7 krigens følger. Her har nye angreb, fordrivelse og voksende mistillid mellem befolkningsgrupper gjort et allerede splittet og økonomisk presset land endnu mere sårbart. Også her forsøger SAT-7 at være en stemme for håb, tro og forsoning.

Derfor er SAT-7's arbejde blevet endnu vigtigere i en tid, hvor krig, frygt og censur afskærer mennesker fra omverdenen.

Screenshots: SAT-7 PARS

SAT-7 PARS' persisksprogede programmer når fortsat ind i Iran. For nogle seere bliver udsendelserne en livline i en tid præget af frygt, censur og isolation.

**VIL DU HJÆLPE SAT-7
MED AT RÆKKE UD, HVOR
INGEN ANDRE KAN?**

Støt på MobilePay 62903 eller kontonummer 3001 9000488, mrk. 'SAT-7'.

Leif Andersen vil give unge mod til at søge sandheden

I den nye bog *Mod - 12 ledetråde fra kaos til håb* skriver teolog Leif Andersen sammen med en psykolog og en præst, til unge på baggrund af egne erfaringer med tro, tvivl og smerte. Ikke for at give hurtige svar, men for at pege mod håb, retning og modet til at stå i det svære.

Af Nanna Endahl Jørgensen

Det er ikke regler, teolog og lektor emeritus i praktisk teologi Leif Andersen vil give videre til ungdommen. Det er heller ikke en opskrift på et lettere liv.

Sammen med sognepræst Lone Vesterdal og psykolog Dorte Toudal Viftrup står han bag den nye bog *Mod - 12 ledetråde fra kaos til håb*, som udkommer på Bibelselskabets Forlag.

Med bogen vil de række noget andet til unge mennesker: et sprog for håb midt i en tid, der ofte beskrives med diagnoser, kriser og uro.

Bogen er tænkt som 12 ledetråde, ikke som krav. Netop det er afgørende for Leif Andersen. For mod er ikke noget, man får én gang for alle. Det er noget, man øver sig på.

Mod er ikke fravær af tvivl

Da de tre forfattere sent i processen fandt frem til bogens titel, faldt noget på plads for Leif Andersen. Mod blev et fælles ord for det, bogen hele tiden havde kredset om.

For ham selv hænger mod tæt sammen med en erkendelse, der først kom senere i livet.

“Det var sent, jeg lærte, at det er legitimt at tvivle,” siger Leif Andersen.

Den erkendelse er vokset frem gennem et liv, hvor troen ikke har været en selvfølgelig tryghed, men noget, der igen og igen er blevet sat på prøve.

Da han bliver spurgt, hvornår han selv har haft mest brug for mod, peger han på erfaringer, hvor livet mister retning. Hvor sorgen rammer, og det, man troede var sikkert, ikke længere holder.

I de situationer har troen ikke fjernet det svære. Men den har været noget, han har kunnet holde fast i.

“Jeg kommer til Kristus i trods, i fortvivlelse og i tillid,” siger Leif Andersen.

Det er den erfaring, der ligger bag hans forståelse af mod. Mod opstår ikke i fraværet af tvivl, men midt i den.

At lytte til det gode – også når det gør ondt

I bogens kapitel om at “lytte til det gode” folder Leif Andersen den tanke ud, som står centralt i bogen: at mod også er modet til at søge sandheden. Ikke kun den, der bekræfter én, men også den, der udfordrer.

Samtidig er det vigtigt for ham, at man ikke behøver være troende for at kunne spejle sig i det.

“Det er sandheden, der gør fri,” siger han med henvisning til Jesus’ ord i Johannesevangeliet, hvor sandheden beskrives som det, der sætter mennesket fri. “Og det kræver mod at søge sandheden. Også når den gør ondt,” siger Leif Andersen.

For ham handler det ikke kun om store livsvalg, men også om de små erkendelser i hverdagen. At turde se ærligt på sig selv. At vælge det, man inderst inde ved er rigtigt, også når det er ubehageligt.

Det er et opgør med en samtid, hvor ubehag let bliver noget, der skal undgås. Hvor vi hurtigt dulmer, forklarer eller går videre. Ikke kun unge, men også voksne.

“Vi gør alt for, at ting ikke skal gøre ondt,” siger Leif Andersen og peger på, hvordan vi allerede fra barndommen lærer at fjerne ubehaget så hurtigt som muligt.

Men det har en pris. For hvis man hele tiden undgår det svære, risikerer man også at undgå det, der faktisk er sandt – både om en selv og om det liv, man står i.

Det genkender han i sit eget liv.

“Jeg læser rigtig mange bøger, men jeg skal hele tiden beslutte mig for det. For det er nemmere at sætte Netflix på. Ligesom jeg kommer til Kristus i trods, så læser jeg bøger i trods. Fordi jeg ved, at det er det, der er bedst for mig,” siger Leif Andersen.

Det er netop den bevægelse, han forsøger at give videre. Ikke som en regel, men som en erfaring. Mod kan begynde i det små, når man vælger det, man ved er godt, selv om det er sværere.

Ledetrådene i bogen skal derfor ikke følges som en opskrift, men forstås som invitationer. Som retninger, man kan afprøve i sit eget liv.

Et mere håbefuldt billede af ungdommen

Mange beskrivelser af unge i dag tegner et billede af en generation i konstant krise. Den fortælling genkender Leif Andersen kun delvist. Når han læser om unge, ser han ét billede. Når han møder dem, ser han ofte et andet.

Gennem sit arbejdsliv som underviser i teologi har han i årtier haft tæt kontakt med unge studerende.

“Jeg havde jo ikke oplevelsen af en kriseram generation, som jeg har, når jeg læser om dem,” siger Leif Andersen.

Han afviser ikke, at unge kan være pressede, stressede og sårbare. Samtidig peger han på, at internettet og det digitale liv har lagt et ekstra lag oven på den usikkerhed, der altid har hørt ungdommen til.

Men det er ikke hele historien.

“Jeg har mødt modige, intelligente unge mennesker. Jeg tabte mit hjerte fuldstændig til de studerende,” fortæller han.

Fotos: Carl-Johan Schwenn Madsen.

▲ Titlen *Mod* opstod sent i skriveprocessen og blev samlet for bogen, fortæller Leif Andersen – blandt andet inspireret af en idé fra medforfatter og sognepræst Lone Vesterdal om, at det ikke er tro, men mod, der er svaret på tvivl. Bogen er samtidig skrevet, så også ikke-troende kan spejle sig i dens perspektiver.

For ham er det vigtigt, at vi ikke reducerer en hel generation til krise.

“Vi står altså ikke bare med en kriseram lidende, ulykkelig generation.”

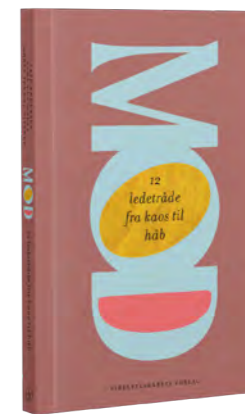
Bag den pointe ligger en tydelig tillid. Leif Andersen skriver til unge, fordi han tror på dem. Fordi han gennem mange år har mødt dem tæt på.

Og fordi han ønsker at give noget videre, som ikke kun forklarer livet, men også giver mod til at leve det.

Da Leif Andersen bliver spurgt, hvad han håber, en ung læser sidder tilbage med, er svaret ikke kompliceret:

“Det skal nok gå. Jeg er kampen værd”.

Det er ikke et løfte om, at livet bliver let. Det er et håb om, at livet er værd at blive i.

Mod - 12 ledetråde fra kaos til håb

Af Leif Andersen, Lone Vesterdal og Dorte Toudal Viftrup

160 sider, 200 kroner

OM FORFATTERNE

LEIF ANDERSEN er cand.theol. og lektor emeritus samt forfatter til en række fag-teologiske bøger.

LONE VESTERDAL er sognepræst og forfatter til en række bøger om sorg, tab og tro.

DORTE TOUDAL VIFTRUP er psykolog med en ph.d. indenfor sundhedsvidenskab i psykologisk arbejde med krise, eksistens og åndelighed.

Tyven kommer kun for at stjæle og slagte og ødelægge. Jeg er kommet, for at de skal have liv og have i overflod.

JOHANNESVANGELIET 10,10

Foto: Simon Klein-Knudsen.

For forfatter Anne-Cathrine Riebnitzsky er ordene fra Johannesevangeliet en påmindelse om at søge det, der giver liv. Også når det betyder, at hun må sætte sig ned, blive siddende og tage imod det gode, der allerede er givet.

Af Nanna Endahl Jørgensen

”Det er det første bibelvers, jeg lærte udenad,” siger forfatter Anne-Cathrine Riebnitzsky. ”Og det er det vers, jeg bliver ved med at vende tilbage til.”

Hun er ikke vokset op i en kristen familie. Selv om hun er døbt og konfirmeret, måtte hun finde ind i kristendommen på sin egen måde. Måske er det derfor, netop ordene fra Johannesevangeliet blev så vigtige for hende. De stiller noget enkelt op: Det, der stjæler liv, og det, der giver liv.

”Jeg synes, verset opsummerer kristendommen,” siger Anne-Cathrine Riebnitzsky. ”Det onde kommer for at stjæle, slagte og ødelægge. Men Jesus’ budskab er liv. Og det liv fører med tiden til overflod, som strømmer ud på andre mennesker.”

Med årene er verset blevet en slags prøve, hun kan holde hverdagen op imod: Fører det her til liv? Eller stjæler det noget?

”Jeg er et meget målrettet menneske,” siger hun. ”Og det betyder, at jeg får udrettet en hel del. Men livet handler jo ikke kun om at udrette noget. Det handler også om at sætte sig ned og være til stede. Dage skal ikke bare overstås. De skal også opleves og nydes.”

Det gode er ikke altid noget, hun skal nå frem til. Nogle gange er det allerede dér, ved bordet, i samtalen, i haven, hvis hun bliver siddende længe nok til at tage imod det.

Netop dér rammer verset hende mest personligt. For dét, der stjæler, er ikke altid noget åbenlyst ondt. Det kan også være en vane. En travlhed. En iver efter at komme videre til næste punkt.

”Min tendens er, at når måltidet er overstået, rejser jeg

mig og går i gang. Også selv om jeg sidder med en god veninde eller min mand. Men nogle gange kan jeg næsten høre det indeni: Bliv nu siddende. Nu er rummet for den gode samtale der.”

Det er ikke forkert at rydde af, understreger hun. Men hun kan mærke, at noget går tabt, hvis hun altid rejser sig for hurtigt.

”Jeg kan komme til at stjæle det gode samvær i min iver efter at få gjort tingene færdige. Og fordi jeg i forvejen ofte kommer til at leve lidt for hurtigt, bliver verset en tilskyndelse til at sætte mig ned og tage en pause.”

Hun ser også faren i det, der ellers begynder som noget godt. Flid, kald og gode gerninger kan være værdifulde, men også det gode kan blive for meget.

”Jeg har oplevet en del kristne, der er blevet fuldstændig udbrændte af at forsøge at gøre gode gerninger til glæde og gavn for Gud og andre mennesker. Og der tænker jeg nogle gange: Jeg tror altså ikke, det var Guds mening, at du skulle være helt udslidt.”

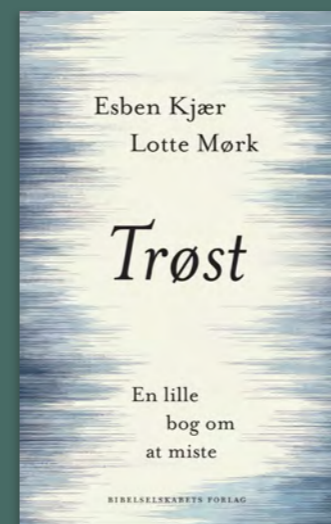
Da hun lærte verset i midten af 20’erne, så hun især tyven som noget uden for sig selv og Jesus som det gode. Sådan læser hun det stadig. Men erfaringen har givet ordene flere lag.

”Man kan også selv komme til at være tyven. Eller ens vaner kan være en tyv i ens liv. Selv gode gerninger kan blive noget, der stjæler fra dig, hvis du gør mere, end du har kræfter til.”

ANNE-CATHRINE RIEBNITZSKY

- Født 1974 i Svendborg.
- Forfatter, sprogofficer og foredragsholder, uddannet fra Forfatterskolen og som sprogofficer i russisk.
- Debutede i 2010 med *Kvindernes krig* og har siden skrevet bl.a. *Den stjålne vej*, *Forbandede yngel*, *Vindens port* og *Tempel*.
- Har modtaget BogForums Debutantpris og De Gyldne Laurbær.
- Sidder i redaktionsgruppen for Det Nye Testamente i arbejdet med den kommende autoriserede bibeloversættelse, der udkommer i 2036.

Nye bøger fra Bibelselskabets Forlag

Kr. 199,95

En lille bog om at miste. Esben Kjær og Lotte Mørk guider dig kærligt gennem malstrømmen og tilbyder en hjælpende hånd, når sorgen rammer.

”Eminent brugsbog.”

KRISTELIGT DAGBLAD

Kr. 249,95

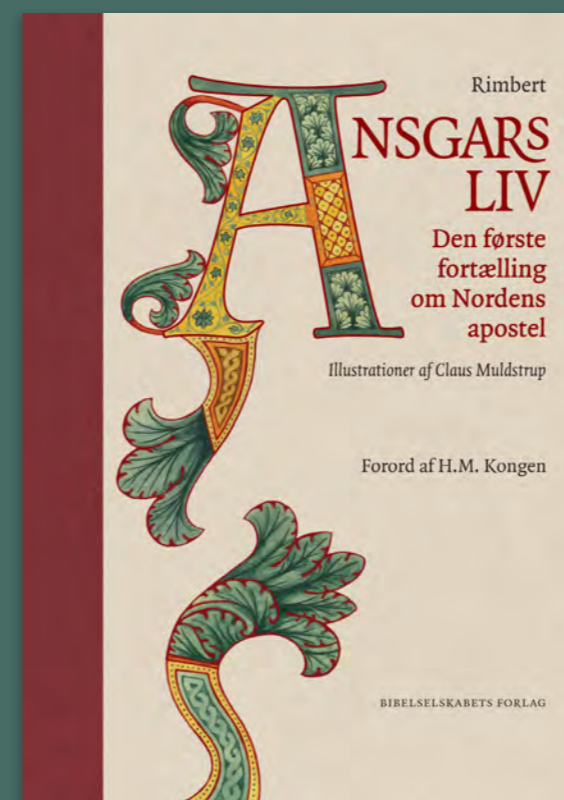
Daniel Øhrstrøms personlige fortælling om sygdom, skrøbelighed og det at finde fodfæste, når intet længere er selvfølgeligt.

”Bevægende uden at være sentimental.

En bog fuld af håb og trost.”

KRISTELIGT DAGBLAD

Rimbart

ANSGARS LIV

Den første fortælling om Nordens apostel

Illustrationer af Claus Muldstrup

Forord af H.M. Kongen

BIBELSELSKABETS FORLAG

Kr. 249,95

Forord af H.M. Kongen

I år 826 går en ung munk frivilligt ind i vikingernes Danmark og satser alt på en tro, som ingen har bedt om.

I anledning af 1200-året for kristendommens komme til Danmark udgiver Bibelselskabet ny oversættelse af den oprindelige historie om Ansgars liv skrevet i år 875: Vita Ansgarii.

Oversættelsen er udarbejdet af sognepræst ved Ribe Domkirke Torben Bramming.

GIV HÅB TIL MENNESKER I UKRAINE

Efter mere end fire års krig er kirkerne i Ukraine stadig et trygt sted, hvor mennesker kan søge hjælp. Her er Bibelselskabet i Ukraine til stede hver dag.

◀ Yurii Petrenko pakker bibler til internt fordrevne i det vestlige Ukraine.

I samarbejde med kirker over hele landet deler Bibelselskabet i Ukraine bibler ud, tilbyder traume-hjælp og hjælper mennesker, der er ramt af krigen. Hver dag bliver der uddelt næsten 1.000 bibler.

Siden invasionen begyndte, er der delt mere end 1,6 millioner bibler ud, og mange fortæller, at det er første gang i deres liv, de får deres egen bibel.

Behovet er stadig enormt. For mange bliver Bibelen en kilde til håb, trøst og nyt mod.
En bibel koster ca. 67 kr.
469 kr. rækker til 7 bibler.

HVOR MANGE BIBLER VIL DU VÆRE MED TIL AT GIVE?

Giv dit bidrag på MobilePay:
62903 eller via
bankoverførsel 3001 9000488,
mrk. 'Bibler til Ukraine'.

